

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

În scopul implementării Planului de acțiuni privind reforma de modernizare a serviciilor publice pentru anii 2017-2021, Guvernul a creat Agenția Servicii Publice. Potrivit Statutului Instituției publice „Agenția Servicii Publice”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 314 din 22 mai 2017, activitatea Agenției are scopul de a facilita și eficientiza procesul de prestare a serviciilor publice.

Reeșind din domeniile de competență atribuite Agenției (în special cel stabilit la pct.7 sbp.5) din Statut), este rațională concentrarea tuturor serviciilor privind înregistrarea și evidența entităților, indiferent de statutul, forma de organizare și scopul acestora. Astfel, prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative se propune transferul competențelor de înregistrare a organizațiilor necomerciale de la Ministerul Justiției către Agenția Servicii Publice.

Intenția de unificare a sistemului de înregistrare a persoanelor juridice, indiferent de scopul pentru care se constituie (lucrative sau nelucrative) a fost reflectată în premieră în Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, în care la pct. 5.3.2 s-a propus crearea registrului electronic unic al agenților economici și organizațiilor necomerciale.

Având în vedere că urmare a reorganizării prin fuziune (absorbție) a Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”, Agenția Servicii Publice a preluat responsabilitatea de înregistrare și evidența a agenților economici, este rațională transmiterea către Agenție și a funcțiilor de înregistrare a organizațiilor necomerciale.

Relevant este și faptul că în noua structură a Ministerului Justiției, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 698 din 30 august 2017, nu s-a păstrat subdiviziunea - Direcția organizații necomerciale, precum și subdiviziunea responsabilă de aplicarea apostilei.

Urmare a optimizării funcțiilor ministerului și reducerii semnificative a efectivului-limită (de la 141 unități de personal la 90), realizarea funcțiilor de înregistrare a organizațiilor necomerciale și prestarea serviciilor de aplicare a apostilei pe actele oficiale întocmite pe teritoriul Republicii Moldova și destinate a fi utilizate pe teritoriul unui alt stat a devenit imposibilă.

Astfel, transferul unor competențe a Ministerului Justiției către alte autorități publice constituie o soluție optimă în contextul reformei administrației publice și restructurării Ministerului. Această soluție reprezintă și o expresie a principiului delimitării funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora, statuat în art. 4 al Legii nr.98 din 4 mai 2012 privind administrația publică centrală de specialitate.

Principalele prevederi ale proiectului

Prin proiectul Legii pentru modificarea unor acte legislative se propun amendamente la un șir de acte normative care reglementează crearea, organizarea și funcționarea organizațiilor necomerciale, precum:

- Legea presei nr. 243-XIII din 26 octombrie 1994;
- Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești;
- Legea nr. 581-XIV din 30 iulie 1999 cu privire la fundații;
- Legea patronatelor nr. 976-XIV din 11 mai 2000;
- Legea sindicatelor nr. 1129-XIV din 7 iulie 2000;
- Legea nr.1420 din 31 octombrie 2002 cu privire la filantropie și sponsorizare;
- Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală;
- Legea nr. 125-XVI din 11 mai 2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie;
- Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice;
- Legea nr. 221 din 17 septembrie 2010 privind deetatzizarea publicațiilor periodice publice;
- Legea nr. 137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere;
- Legea nr.136 din 17 iunie 2016 privind statutul municipiului Chișinău.

Modificările constau în împuternicirea Instituției publice „Agenția Servicii Publice” cu înregistrarea publicațiilor periodice și a agențiilor de presă, asociațiilor obștești precum și asociațiilor obștești, inclusiv ale filialelor și reprezentanțelor acestora, înregistrarea fundațiilor, filialelor și reprezentanțelor fundațiilor străine, patronatelor, sindicatelor, cultelor religioase și părților componente ale acestora, înregistrarea partidelor politice și organizațiilor de mediere.

Totodată, Ministerul își rezervă, în limitele stabilite de legile speciale, dreptul de avertizare a unor organizații necomerciale în cazul constatării abaterilor de la prevederile statutare, de sesizare a instanței judecătorești pentru suspendarea activității sau lichidării organizațiilor necomerciale în cazul în care activitatea pe care o desfășoară este contrară prevederilor legale.

De asemenea, Ministerul Justiției va continua să asigure suport Comisiei de certificare, care acordă și retrage statutul de utilitate publică asociațiilor obștești, precum și să contribuie la realizarea mecanismului desemnării procentuale prin primirea de la organizațiile necomerciale a cererilor de participare, verificarea întrunirii condițiilor de eligibilitate, întocmirea și publicarea Listei beneficiarilor, precum și a Listei subiecților excluși de la participarea la mecanismul de desemnare procentuală.

Păstrarea de către Ministerul Justiției a atribuțiilor indicate supra se justifică prin faptul că acestea nu se încadrează în misiunea Agenției Servicii Publice și exced competența acesteia.

Adițional propunerii de transmitere a competențelor de înregistrare a organizațiilor necomerciale către Agenția Servicii Publice s-a intervenit și la unele aspecte conexe înregistrării, în baza avizului prezentat de respectiva instituție publică. Relevante sunt propunerile de ajustare a cadrului normativ ce reglementează constituirea organizațiilor necomerciale la prevederile Codului civil, în partea înregistrării organizațiilor (persoanei juridice) și nu a statutului acestora.

Datorită ritmului accelerat al evoluției tehnologiilor informaționale, unele norme și cerințe legale ce țin de înregistrarea persoanelor juridice cu scop nelucrative au devenit inutile. Aceasta impune necesitatea de eficientizare continuă a procedurii înregistrării

de stat și prestare la nivel înalt a serviciilor publice. La acest capitol se încadrează obligația depășită de timp a organizațiilor necomerciale de a deține certificat de înregistrare. Or, extrasele din Registrul persoanelor juridice, care este parte componentă a Registrului de stat al unităților de drept vor reflecta o informație mai amplă privind organizația necomercială decât cea conținută în certificat.

De asemenea, în actele legislative care reglementează crearea, organizarea și funcționarea organizațiilor necomerciale a fost revăzut și, respectiv, micșorat termenul de înregistrare de la 30 zile la 15 zile pentru a asigura o procedură mai accelerată de înregistrare a unei organizații necomerciale.

Un alt aspect revăzut la inițiativa Agenției Servicii Publice, care are ca scop dezvoltarea principiului ghișeului unic este transferarea către Agenție a competențelor de înregistrare nu doar a asociațiilor obștești republicane și internaționale, dar și cele locale. Aceasta va asigura evidența unică și comprehensivă privind toate persoanele juridice constituite, indiferent de scopul acestora și extinderea teritorială a activității lor.

Referitor la legalizarea actelor oficiale întocmite pe teritoriul Republicii Moldova și destinate a fi utilizate pe teritoriul unui alt stat, atribuția de aplicare a apostilei se propune a fi realizată de Centrul de Informații Juridice (care va fi redenumit în Agenția Informații și Sisteme Juridice) – autoritate administrativă din subordinea Ministerului Justiției. Modificarea denumirii Centrului de Informații Juridice și noul Regulament de organizare și funcționare vor fi aprobate prin Hotărâre de Guvern în corespundere cu art.14 alin. (7) din Legea nr. 98 din 4 mai 2012 privind administrația publică centrală de specialitate.

În acest sens, se propun modificări la Legea nr. 42 din 2 martie 2006 pentru aderarea la Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, precum și în Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225 din 30 mai 2003.

Fundamentarea economico-financiară

Serviciile de înregistrare a organizațiilor necomerciale vor putea fi prestate de Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept din cadrul Instituției publice „Agenția Servicii Publice” în limita personalului aprobat sau după caz cu suplimentarea cu un număr nesemnificativ de unități de personal.

Pentru aplicarea apostilei pe acte oficiale ale Republicii Moldova este necesară majorarea efectivului-limită al Centrului de Informații Juridice (după reorganizare – Agenția Informații și Sisteme Juridice), or 14 unități de personal nu va avea capacitate de a realiza suplimentar și respectiva atribuție.

Astfel, implementarea proiectului va necesita cheltuieli de personal.

Acțiuni ce urmează a fi întreprinse în baza actului normativ

1. Urmare a adoptării prezentului proiect, va fi necesară:

a) modificarea:

- Hotărîrii Guvernului nr.163/2007 cu privire la optimizarea structurii Ministerului Justiției și aprobarea Regulamentului privind aplicarea apostilei;

- Hotărîrii Guvernului nr. 241/2006 cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor efectuate și serviciilor prestate, contra plată, de Ministerul Justiției și instituțiile subordonate ale acestuia și de instanțele judecătorești și tarifelor la acestea, precum și a regulamentelor privind modul și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale.

b) abrogarea:

- Hotărîrii Guvernului nr.488/2008 cu privire la unele aspecte ale activității instituțiilor subordonate Ministerului Justiției;

- Hotărîrii Guvernului nr. 345/2009 cu privire la Registrul de stat al organizațiilor necomerciale;

- Hotărîrii Guvernului nr. 275/2009 cu privire la modelul unic al certificatului de înregistrare a organizației necomerciale.

2. De asemenea, avînd în vedere prevederile art. 6 din Convenția de la Haga din 5 octombrie 1961 cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale straine, va fi necesară notificarea Ministerului Afacerilor Externe al Olandei despre schimbarea autorității competente de a aplica apostila. Notificarea urmează a fi efectuată prin intermediul canalelor diplomatice.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Constatările expertizei anticorupție

În urma efectuării expertizei anticorupție nu au fost constatate incompatibilități cu standardele anticorupție, iar în textul proiectului nu au fost identificate norme care să genereze coruptibilitate.

Ministru

Vladimir CEBOTARI